

Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка
Історичний факультет
Кафедра політології та філософії

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри політології та філософії

Ольга ВІННІЧУК

підпис

29 серпня 2022 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
СОЦІАЛЬНО-ПОЛІТИЧНІ СТУДІЇ

підготовки фахівців першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

за освітньо-професійною програмою Середня освіта (Фізична культура)

спеціальності 014 Середня освіта (Фізична культура)

галузі знань 01 Освіта / Педагогіка

мова навчання українська

2022-2023 навчальний рік

Розробник програми: Вадим МАРКІТАНТОВ, кандидат політичних наук, доцент,
доцент кафедри політології та філософії

Ухвалено на засіданні кафедри політології та філософії

Протокол № 1 від 29 серпня 2022 року

ПОГОДЖЕНО

Гарант освітньо-професійної програми

Аліна БОДНАР

Зміст робочої програми навчальної дисципліни

1. Мета вивчення обов'язкового компоненту дисципліни загальної підготовки «Соціально-політичні студії» полягає у формуванні у студентів цілісної системи знань про соціально-політичну дійсність, норми соціально-політичної поведінки, соціально-політичні цінності, що має сприяти вихованню освічених людей, здатних раціонально і критично давати оцінку соціально-політичним феноменам, робити свідомий соціально-політичний вибір.

2. Обсяг дисципліни

Найменування показників	Характеристика освітнього компоненту	
	денна форма здобуття вищої освіти	заочна форма здобуття вищої освіти
Рік навчання	4-й рік	3-й рік
Семестр вивчення	VII семестр	V, VI семестри
Кількість кредитів ЄКТС	3 кредити	3 кредити
Загальний обсяг годин	90 годин	90 годин
Кількість годин навчальних занять	30 годин	12 годин
Лекційні заняття	16 годин	8 годин
Практичні заняття	-	-
Семінарські заняття	14 годин	4 години
Лабораторні заняття	-	-
Самостійна та індивідуальна робота	60 годин	78 години
Форма підсумкового контролю	екзамен	екзамен

3. Статус дисципліни: обов'язковий компонент дисциплін загальної підготовки.

4. Передумовами для вивчення освітнього компоненту «Соціально-політичні студії» є обов'язкові компоненти дисциплін загальної підготовки, а саме: «Історія та культура України», «Філософія».

5. Програмні компетентності навчання.

За результатами вивчення нормативної обов'язкового компоненту дисциплін професійної підготовки «Соціально-політичні студії» у здобувачів вищої освіти мають сформуватися наступні компетентності.

Загальні компетентності:

- ЗК 01 Здатність діяти етично, соціально відповідально та свідомо.
- ЗК 03 Здатність до пошуку інформації, її аналізу та критичного оцінювання.
- ЗК 10 Здатність розуміти стратегію сталого розвитку людства.

6. Очікувані результати навчання з дисципліни.

За результатами вивчення обов'язкового компонента загальної підготовки «Соціально-політичні студії» у здобувачів вищої освіти мають сформуватися такі програмні результати навчання:

- ПРН 28. Здатний розуміти значення культури як форми людського існування, цінувати різноманіття та мультикультурність світу і керуватися у своїй діяльності сучасними принципами толерантності, діалогу і співробітництва.

- ПРН 30. Здатний аналізувати соціально та особистісно значущі світоглядні проблеми, приймати рішення на основі сформованих ціннісних орієнтирів і гуманістичних ідеалів, розуміння концепції сталого розвитку людства.

- ПРН 31. Здатний створювати рівноправний і справедливий клімат, що сприяє навчанню всіх учнів, незалежно від їх соціально-культурно-економічного контексту.

Здобувачі вищої освіти після закінчення курсу мають **знати**:

– сутність соціальних та політичних феноменів, що є предметом соціологічних та політологічних студій, володіти та вміти застосовувати базовий понятійно-категоріальний апарат соціології і політології;

– актуальні соціальні та політичні проблеми сучасного суспільства, умови та чинники їх виникнення та розв'язання, специфіку їх прояву в українському суспільстві;

– закономірності соціального та політичного життя, соціальних та політичних відносин і процесів, сучасні моделі соціального і політичного порядку, їх місце і роль у житті держави та суспільства;

– основні соціокультурні та політичні процеси в українському суспільстві та державі, особливості міжнародних суспільно-політичних взаємодій, місце і статус України в сучасному світі.

Уміти:

– аналізувати соціальні та політичні явища, інтегрувати із позицій сучасного соціологічного та політологічного знання;

– визначати та розкривати сутність актуальних соціальних та політичних проблем, конфліктів сучасного суспільства, їх умови і чинники виникнення та врегулювання;

– критично оцінювати знання про соціально-політичні явища і процеси, яке представлено у масовій свідомості, публікаціях у ЗМІ та в соціальних інтернет-мережах, його обґрунтованість з точки зору сучасних соціології та політології;

– знаходити пояснення проблемам соціальної, громадсько-політичної та професійної діяльності в закономірностях функціонування суспільства, політики і влади;

– вміти застосовувати соціально-політичні знання в професійній та громадській діяльності.

7. Методи навчання: словесні, наочні та практичні методи підготовки, розповідь, бесіда; презентація, демонстрація; метод моделювання, вирішення проблемних завдань; технології дистанційного навчання.

8. Засоби діагностики результатів навчання: виконання тестових завдань, модульна контрольна робота, екзамен.

9. Програма навчальної дисципліни:

Денна форма здобуття вищої освіти

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин			
	разом	У тому числі		
		Лекційні заняття	Семінарські заняття	Самостійна та індивідуальна робота
Соціально-політичні студії як навчальна дисципліна	4	-	-	2
Основні етапи розвитку соціально-політичної думки	8	-	-	8
Суспільство у соціально-політичному дискурсі	6	2	-	4
Соціальна організація та соціальні інституції	6	2	-	4
Влада як суспільно-політичний феномен	8	2	2	4
Держава як інститут політичної системи	8	2	2	4
Особистість і політика. Політичне лідерство	6	-	2	4
Соціальні групи як суб'єкти політики	6	-	2	4
Демократія та громадянське суспільство	6	-	2	4
Політичні партії, громадсько-політичні об'єднання та рухи	6	-	2	4
Вибори та виборчі системи	8	-	2	6
Політична свідомість та політична культура	6	2	-	4
Соціально-політичні процеси у сучасному суспільстві	6	2	-	4
Міжнародні відносини у сучасному геополітичному просторі	6	2	-	4
Разом	90	16	14	60

Заочна форма здобуття вищої освіти

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин			
	разом	У тому числі		
		Лекційні заняття	Семінарські заняття	Самостійна та індивідуальна робота
Соціально-політичні студії як навчальна дисципліна	5	-	-	5
Основні етапи розвитку соціально-політичної думки	5	-	-	5
Суспільство у соціально-політичному дискурсі	7	2	-	5
Соціальна організація та соціальні інституції	7	2	-	5
Влада як суспільно-політичний феномен	7	-	2	5
Держава як інститут політичної системи	6	1	-	5
Особистість і політика. Політичне лідерство	5	-	-	5
Соціальні групи як суб'єкти політики	7	-	2	5
Демократія та громадянське суспільство	6	1	-	5
Політичні партії, громадсько-політичні об'єднання та рухи	6	1	-	5
Вибори та виборчі системи	8	1	-	7
Політична свідомість та політична культура	7	-	-	7
Соціально-політичні процеси у сучасному суспільстві	7	-	-	7
Міжнародні відносини у сучасному геополітичному просторі	7	-	-	7
Разом	90	8	4	78

10. Форми та методи поточного і підсумкового контролю.

Максимальний бал оцінки поточної успішності студентів на навчальних заняттях рівний 12-ти.

Поточне та контрольне оцінювання здобувачів вищої освіти спеціальності 014 Середня освіта (Фізична культура) СВО «бакалавр» здійснюється із використанням таких форм та методів: усне опитування, тестування, вирішення проблемних ситуацій, виконання творчих завдань, створення презентацій, модульна контрольна робота, екзамен.

11. Критерії оцінювання результатів навчання

Поточний і модульний контроль (60 балів)			Екзамен	Сума
Поточний контроль	Самостійна та індивідуальна робота	Модульна контрольна робота	40 балів	100 балів

25 балів	10 балів	25 балів		
----------	----------	----------	--	--

Оцінювання навчальної діяльності здобувачів вищої освіти

Самостійна та індивідуальна робота (10 балів)

Контроль за самостійною та індивідуальною роботою відбувається окремо, за 10-ю системою оцінювання. Здобувачі вищої освіти для виконання завдань самостійної та індивідуальної роботи, зазвичай, заводять окремий зошит в якому виконують завдання.

Модульна контрольна робота (25 балів)

Після вивчення усього матеріалу здобувачі вищої освіти пишуть модульну контрольну роботу.

Модульна контрольна робота виконується у письмовій формі. До її написання допускаються усі студенти. Здобувачі вищої освіти, які за результатами виконання модульних контрольних робіт отримали рейтинговий бал менший 60 % від максимальної кількості балів, виділених на цей вид роботи, а також ті, що не з'явилися для виконання або не виконали завдань, вважаються такими, що мають академічну заборгованість за результатами поточного контролю, ліквідація якої є обов'язковою.

З дисципліни «Соціально-політичні студії» студенти пишуть одну модульну контрольну роботу.

Визнання результатів неформальної та (або) інформальної освіти.

У випадку, якщо здобувач освіти отримав знання у неформальній та інформальній освіті, зарахування результатів навчання здійснюється згідно Положення про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка (Порядок визнання результатів навчання здобувачів вищої освіти, отриманих шляхом здобуття неформальної/інформальної освіти в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка), зокрема, якщо їх тематика відповідає змісту навчальної дисципліни (окремій темі).

В неформальній освіті:

- закінчення професійних курсів, семінарів або тренінгів, тематика яких відповідає змісту освітнього компонента (окремій темі);
- підготовка конкурсної наукової роботи;
- призове місце на Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт;
- призове місце на Всеукраїнській студентській олімпіаді;

В інформальній освіті:

- наявність наукової публікації;
- волонтерська діяльність;

Семестровий екзамен (40 балів)

Білет іспиту складається з трьох теоретичних питань

Питання екзаменаційного білета оцінюються відповідно до таких критеріїв:

Оцінка	Вимоги
«Відмінно»	Здобувач вищої освіти виявляє глибокі фундаментальні теоретичні знання, повно викладає вивчений матеріал, виявляє розуміння предмета висловлювання, розуміє можливість різних тлумачень однієї і тієї ж проблеми, вміє оцінювати аргументи для її доведення, формулює своє бачення проблеми, виявляє розуміння матеріалу, може обґрунтовувати свої судження, застосовувати знання на практиці у нестандартних ситуаціях, наводити необхідні приклади, викладає матеріал логічно, послідовно, вживає мовні засоби відповідно до норм української літературної мови.
«Добре»	Якщо відповідь студента відповідає тим самим вимогам, що і для оцінки „відмінно”, але при цьому студент допускає 1-2 помилки, які сам виправляє, і 1-2 недоліки в послідовності викладу матеріалу та мовному оформленні висловлювання. Студент вміє наводити власні приклади на підтвердження нових думок, може застосовувати вивчений матеріал у стандартних та дещо змінених ситуаціях.
«Задовільно»	Якщо студент виявляє знання і розуміння основних положень предмета, але викладає матеріал неповно і допускає неточності у визначенні понять; не вміє досить глибоко і доказово обґрунтовувати свої судження і наводити приклади; не в змозі захистити проект побудови системи роботи з певних тем дисципліни; викладає матеріал непослідовно і допускає помилки в мовному оформленні викладу.
«Незадовільно»	Якщо студент виявляє незнання більшої частини вивченого матеріалу, не володіє методичним апаратом, допускає помилки у формулюванні понять, які спотворюють їх зміст, не вміє самостійно побудувати систему вивчення певних тем, хаотично і невпевнено викладає матеріал. Студент неспроможний виконати стандартні завдання навіть після навідних питань викладача.

Оцінювання екзамену:

40 – 35 балів «відмінно»;

34 – 29 балів – «добре»;

28 – 24 бали – «задовільно»

23 бали і менше – «незадовільно» (студенту виставляється –1 бал).

Студенти, які мають академічну заборгованість за результатами поточного контролю, не допускаються до іспиту. Вони допускаються до іспиту після ліквідації академічної заборгованості за результатами поточного контролю. Вважається, що студент підготувався до іспиту, якщо рейтингова оцінка за його результатом більша або дорівнює 24 балам. Студентам, які за іспит отримали незадовільну оцінку, дозволяється ліквідувати академічну заборгованість після належної підготовки. Ліквідація академічної заборгованості за результатами семестрового контролю дозволяється до початку наступного семестру в час, визначений графіком ліквідації академічної заборгованості, та допускається не більше двох разів з навчальної дисципліни: один раз викладачеві, другий – комісії, яка створюється за розпорядженням декана факультету.

Оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти з навчальної дисципліни здійснюється відповідно до Таблиці відповідності шкал оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти:

Таблиця відповідності шкал оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти

Рейтингова оцінка з кредитного модуля (навчальної дисципліни)	Підсумкова оцінка за шкалою ЄКТС	Рекомендовані системою ЄКТС статистичні значення (у %)	Підсумкова оцінка за національною шкалою	
			екзаменаційна	залікова
90-100 і більше	A (відмінно)/Excellent	10	відмінно	Зараховано/ Passed
82-89	B (добре)	25	добре	
75-81	C (добре)/Good	30	задовільно	
67-74	D (задовільно)/Satisfactory	25		
60-66	E (достатньо)/Enough	10		
35-59	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)/Fail		незадовільно	не зараховано /Fail
34 і менше	F (незадовільно з обов'язковим проведенням додаткової роботи щодо вивчення навчального матеріалу кредитного модуля)/Fail			

12. Умови визначення успішного засвоєння освітнього компоненту «Соціально-політичні студії»:

- кредити присвоюються здобувачам вищої освіти після завершення навчальної дисципліни та успішного оцінювання досягнутих ними результатів навчання;

- критерієм успішного проходження здобувачем вищої освіти оцінювання результатів навчання є досягнення ним мінімального порогового рівня оцінок за кожним запланованим результатом навчання освітнього компоненту та мінімального порогового рівня оцінки за освітнім компонентом загалом, яких складає 60 % від максимально можливої кількості балів, визначеної відповідними нормативними документами Університету;

- здобувач вищої освіти вважається таким, що має академічну заборгованість за результатами поточного контролю, якщо він не відпрацював пропущені навчальні заняття, не пересклав оцінки 0, 1, 2, 3 отримані на навчальних заняттях, не виконав або виконав модульну контрольну роботу, завдання самостійної та індивідуальної робіт з оцінкою, що становить менше 60 % від максимальної кількості балів, виділених на ці види робіт;

- здобувач вищої освіти, який має академічну заборгованість з освітнього компоненту за результатами поточного контролю, не допускається до екзамену. Рішення про недопущення за поданням викладача приймає декан факультету, його оприлюднюють до початку екзамену. У відомості обліку успішності роблять запис «не допущено»;

- здобувач вищої освіти допускається до складання екзамену після ліквідації академічної заборгованості за результатами поточного контролю;

- здобувач вищої освіти підготувався до екзамену з освітнього компонента, якщо його рейтингова оцінка за результатами екзамену є більшою або рівною 24 балам (60 % від максимально можливої для даної форми контролю кількості балів). Рейтингову оцінку такого здобувача вищої освіти з освітнього компонента визначають як суму рейтингової оцінки за результатами поточної успішності та рейтингової оцінки за результатами екзамену;

- якщо допущений до екзамену здобувач вищої освіти не підготувався (його рейтингова оцінка за результатами екзамену є меншою 24 балів), то бали за екзамен до рейтингової оцінки поточної успішності не додаються, виставляють підсумкову оцінку з освітнього компоненту FX за шкалою ЄКТС та «незадовільно» за національною шкалою;

- здобувачам вищої освіти, які за результатами підсумкового контролю у формі екзамену отримали незадовільну оцінку, дозволяють ліквідувати академічну заборгованість після належної підготовки;

- ліквідацію академічної заборгованості за результатами семестрового контролю дозволяють до початку наступного семестру в час, визначений графіком ліквідації академічної заборгованості, та допускають не більше двох разів: перший раз – викладачеві, другий – комісії яку створюють за розпорядженням декана факультету;

- відповідь здобувача вищої освіти, який ліквідує академічну заборгованість на засіданні комісії, оцінюють за 100-бальною шкалою без урахування рейтингової оцінки поточної успішності;

- за неуспішного проходження оцінювання результатів навчання за освітнім компонентом кредити здобувачі вищої освіти не присвоюють;

- якщо здобувач вищої освіти, допущений до семестрового контролю не з'явився на семестровий екзамен, у відомості обліку успішності викладач записує «не з'явився». Про незалежні від здобувача вищої освіти причини (у тому числі непрацездатність у зв'язку із хворобою), які підтверджують неможливість його присутності на екзамені, він має негайно повідомити декана факультету.

13. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна.

Для проведення лекційних занять використовуються мультимедійна лекційна аудиторія (216), мультимедійний проєктор VIEWSONIC PJD5250 DLP (2016 р., 1 шт.), екран для проєктора; ноутбук або персональний комп'ютер, мережа Інтернет, модульне об'єктно-орієнтоване динамічне середовище MOODLE, конференції у Google Meet.

14. Рекомендована література

Основна:

1. Гіденс Е. Соціологія. К. : Основи. 1999. 835 с.
2. Кузьменко Т. Соціологія : навчальний посібник. Київ : «Центр учбової літератури», 2010. 320 с.

3. Політологічний енциклопедичний словник / В.Б. Авер'янов, І.В. Алексеєнко, С.С. Андреев та ін.; В.П. Горбатенко (упоряд.), Ю.С. Шемшученко та ін. К., 2004. 428 с.
4. Політологія: відповіді на питання екзаменаційних білетів : навчальний посібник / за ред. В.Ф.Цвиха. К. : Знання, 2012. 374 с.
5. Політологія : підручник для студентів вищих навчальних закладів / за ред. В.Ф. Цвиха, О.В. Батрименка. К. : ВПЦ «Київський університет», 2010. 629 с.
6. Соціологічні та політологічні студії : підручник для студентів вищих навчальних закладів освіти / за ред. проф. А.С. Лобанової. К. : Каравела, 2018. 520 с.
7. Соціологія : навч. посібник / за редакцією С.О. Макеєва. К., 1999.
8. Спеціальні та галузеві соціології / за ред. В.Є. Пилипенка : навч.посібник. 2-е видання. К. : «Каравела», 2004. 350 с.
9. Шляхтун П. Політологія: історія та теорія : підручник. К. : Центр учбової літератури, 2010. 472 с.

Допоміжна:

1. Вебер М. Господарство і суспільство / пер. з нім. М. Кушнір. К.: Всесвіт, 2013. 1112 с.
2. Вебер Макс. Соціологія. Загальноісторичні аналізи. Політика / пер. з нім. Олександр Погорілий. К: Основи, 1998. 534 с.
3. Лібанова Е.М. Нерівність в українському суспільстві: витоки та сучасність. *Економіка України*. 2014. № 3 (628). С. 4-18.
4. Парсонс В. Публічна політика. Вступ до теорії й практики аналізу політики. К.: Києво-Могилянська академія, 2006. 550 с.
5. Сталий людський розвиток: забезпечення справедливості : національна доповідь / кер. авт. колективу Е.М. Лібанова / Інститут демографії та соціальних досліджень ім. М.В. Птухи. Умань : Видавничо-поліграфічний центр «Візаві», 2012. 412 с.
6. Соціологія. Короткий енцикл. слов. / уклад. В.І. Волович та ін. К. : Укр. центр духовн. культури, 1998.
7. Структурні виміри сучасного суспільства : курс лекцій / за ред. С.Макеєва. Київ: Інститут соціології НАН України, 2006. 372 с.

15. Рекомендовані джерела інформації.

1. Корисні ресурси Інтернету:
 Агенція суспільної інформації «Ініціатива» <http://www.asi.org.ua/>
 Бібліотека факультету соціології Київського національного університету імені Тараса Шевченка <http://www.socd.univ.kiev.ua/>
 Вісник Київського національного університету. Серія: Соціологія.
<http://www.socd.univ.kiev.ua/uk/visnik-kiyivskogo-nacionalnogo-universitetu-imeni-tarasa-shevchenka-sociologiya>

Державний Комітет Статистики України - www.ukrstat.gov.ua
Журнал "Социологическое обозрение" Центра фундаментальної соціології
(Москва)<http://www.sociologica.ru/Journal.html>
Інститут громадянського суспільства <http://www.csi.org.ua/>
Інститут соціології НАН України (електронна бібліотека) http://i-soc.com.ua/institute/el_library.php
Київський міжнародний інститут соціології <http://kiis.com.ua/>
Мережа аналітичних центрів України <http://www.intellect.org.ua/>
Міжнародний центр перспективних досліджень <http://www.icps.kiev.ua/library>
Онлайн бібліотека по політології і політ. наукам <http://politics.ellib.org.ua/>
Ресурсний центр з соціології, Харківський національний університет ім.
В.Н.Каразіна <http://www.sociology.kharkov.ua/> (електронна бібліотека, тексти
публікацій, корисні посилання)
Український незалежний центр політичних досліджень
<http://www.ucipr.kiev.ua/>